

Delårsrapport socialnämnden 2024

Innehåll

1	Inledning	3
2	Verksamhetens uppdrag och ansvar	4
3	Måluppfyllelse delår	5
3.1	Strategiskt område Inspirerande livsmiljö	6
3.2	Strategiskt område Inspirerande lärande och arbete	8
3.3	Strategiskt område Inspirerande organisation	9
4	Händelser av väsentlig betydelse	12
5	Internkontroll	18
6	Ekonomi	19
6.1	Driftredovisning	19
6.2	Investeringsredovisning	22
7	Framtid	23

1 Inledning

Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR 2018:597) ska kommunen minst en gång under räkenskapsåret upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten och ekonomin från räkenskapsårets början.

Delårsrapporten är en återrapportering till förtroendevalda gällande hur långt verksamheten nått med årets strategiska och ekonomiska plan. Fokus ligger på de politiskt fastställda målen och inriktningarna/fokusområdena samt en avstämning av ekonomin.

Uppföljning sker av verksamheternas framtagna aktiviteter och indikatorernas utfall. En analys av vad som har genomförts hittills i år och vilken effekt det har fått eller förväntas få samt en samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse för helår.

Verksamhetens drift och investering redovisas, liksom en redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till budget.

Uppföljningen ska fokusera på avvikelser. Genom att fokusera på avvikelser och initiera åtgärdsplaner säkerställer uppföljningen att verksamheten når de beslutade målen och håller sig inom de tilldelade ekonomiska ramarna.

Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden, eller förväntas hända efter dess slut, beskrivs.

Delårsrapporten syftar till att ge förtroendevalda och chefer underlag för att vidta åtgärder.

2 Verksamhetens uppdrag och ansvar

Socialnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter för äldre- och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Socialnämnden ska också fullgöra kommunens uppgifter enligt Socialtjänstlagen vad gäller individuellt stöd och förebyggande insatser för barn, unga och vuxna.

Vidare fullgör socialnämnden kommunens uppgifter enligt lag om arbetslöshetsnämnd där uppdraget är främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet.

Socialnämnden ansvarar bland annat för:

- Verksamheten för äldre- och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen och följdlagstiftning (SoL)
- Kommunal hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Hemsjukvård och hembesök inom primärvårdens uppdrag till och med sjuksköterske-, arbetsterapeut- och fysioterapeutnivå
- Kommunens verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Färdtjänst enligt lagen om färdtjänst
- Riksfärdtjänst enligt lagen om riksfärdtjänst
- Kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL) och följdlagstiftning vad gäller individuellt stöd och förebyggande insatser för barn, unga och vuxna, lagen om vård av missbrukare (LVM) och lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), föräldrabalken (FB), lag om särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) samt insatser för ungdomar enligt lag om medling med anledning av brott
- De uppgifter som ankommer på kommunens socialtjänst vad avser flyktingverksamhet och integration
- Serveringstillstånd och tillsyn enligt Alkohollagen
- Dödsboanmälan enligt Ärvdabalken
- Vuxenutbildning

3 Måluppfyllelse delår

Nämnderna och styrelserna har egna mål med indikatorer som bidrar till att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås. Verksamheterna har beslutade aktiviteter som i sin tur bidrar till ökad måluppfyllelse.

Delårsrapporten är en återrapportering till förtroendevalda gällande hur långt verksamheten nått med årets strategiska och ekonomiska plan. Fokus ligger på de politiskt fastställda målen och inriktningarna/fokusområdena.

Uppföljning sker av indikatorernas utfall. Om årsutfall finns redovisas det i tabellen och bedömningen av målvärdet sker enligt följande nivåer. När inget årsutfall finns vid delårets slut, anges inget värde.

- Målvärdet uppnått, uppfylld nivå större än 95 procent av målvärdet
- Nära målvärdet, delvis uppfylld nivå 80-95 procent av målvärdet
- Ej accepterat värde, inte uppfylld nivå mindre än 80 procent av målvärdet
- Inget värde angetts, ingen utvärdering

Uppföljning sker av verksamheternas framtagna aktiviteter. En aktivitet beskriver vad verksamheten gör för att bidra till en ökad måluppfyllelse.

En samlad bedömning av förväntad måluppfyllelse vid helår görs utifrån indikatorernas utfall och hittills genomförda eller pågående aktiviteter. Följande bedömningsnivåer används i delårsrapporten för kommunfullmäktiges, styrelsernas och nämndernas mål.

- På väg att uppnås
- Riskerar att inte uppnås

3.1 Strategiskt område Inspirerande livsmiljö

3.1.1 Kommunfullmäktiges mål 2 Arboga är tryggt och inkluderande Arboga är tryggt och inkluderande

Upplevd trygghet

Kommentar:

På väg att uppnås

Vuxenutbildningen har arbetat med likabehandlingsplanen i samtliga klasser.

Arbetsmarknadsenheten strävar efter att ha samma personal som besöker en brukare.

Ett mer aktivt arbete med personer som varit långtidssjukskrivna har påbörjats och flertalet har påbörjat sysselsättning vid Jobbcenter detta för att bland annat öka individens inkludering i samhället.

Namnskyltar används i hela förvaltningen.

I socialförvaltningen har det arbetats aktivt med att upprätta genomförandeplaner.

Inom verksamheten för funktionsstöd ordnas gemensamma aktiviteter för personer som bor på de olika boendena.

Individ- och familjeomsorgen erbjuder tidiga och förebyggande insatser till familjer med barn och ungdomar. Till vuxna erbjuds bland annat insatsen ”Kontrollerat drickande”.

Inom Individ- och familjeomsorgen så arbetas det med tillgänglighet med angivna telefontider och besök bokas in inom rimlig tidsgräns.

3.1.2 Kommunfullmäktiges mål 3 En god omsorg för alla Nöjda medborgare

Hög självbestämmande och kvalité, trivsel och välmående samt förebyggande insatser

Kommentar:

På väg att uppnås

Efter socialnämndens beslut om att höja åldern från 75 år till 80 år för att beställa tjänster för uteservice så har alla kunder kunnat få sina tjänster enligt plan under sommaren.

Alla enheter inom vård och omsorg har genomfört ett anhörigmöte under våren eller sommaren.

Det kommer att införas ett annat planeringssätt inom hemtjänsten vilket kommer att öka kontinuiteten. Därmed minskar antal medarbetare runt varje vårdtagare.

Brukarrevisionen inom boendestöd visar att 85 % är nöjda med insatsen och 90 % är nöjda med bemötandet.

Majoriteten av genomförandeplanerna inom verksamheten för funktionsstöd finns i Life Care och är skrivna efter modellen IBIC, individens behov i centrum.

Samtliga verksamheter inom verksamheten för funktionsstöd har arbetet mer med EBP, evidensbaserad praktik, genom att använda upprättade blanketter och mallar.

Boendeenheter inom verksamheten för funktionsstöd samverkar mer med varandra och turas om att bjuda in till olika aktiviteter.

Evidensbaserade metoder används i behandlingsarbete både inom IFO vuxen och barn- och familj.

IFO, Individ- och familjeomsorgen, kvalitetssäkrar insatserna genom att bland annat använda ISU, Individanpassad systematisk uppföljning, samt genom avvikelshantering.

Anhörigstöd ges till vuxna och barn som har närstående som har psykisk ohälsa, är i missbruk eller till barn där föräldrar är separerade.

I allt arbete inom IFO finns ett nätverksorienterat synsätt där barns- eller vuxnas nätverk ska aktiveras när behov av stöd finns.

3.1.3 Kommunfullmäktiges mål 5 En ekologisk hållbar kommun En ekologisk hållbar kommun

Långsiktigt hållbar resursanvändning samt klimatpåverkan

Kommentar:

På väg att uppnås

En tydligare sopsortering har införts och vissa enheter har uppsamling av kartong, plast, plåt, batterier och glödlampor. Det planeras med AME för samkörning/samplanering när det gäller avfall från samtliga särskilda boenden till soptippen.

Verksamheterna är återhållsamma gällande utskrifter.

Tjänsten ”Ta tillvara” som finns på kommunens Insida utökas till barn- och utbildningsförvaltningen.

Där det är möjligt använder medarbetare cyklar och elhybrid för resor i tjänsten.

3.2 Strategiskt område Inspirerande lärande och arbete

3.2.1 Kommunfullmäktiges mål 6 En god och likvärdig utbildning för alla

En god vuxenutbildning

Hög kvalitet och fokus på lärande samt behörig och engagerad personal

Kommentar:

På väg att uppnås

SKUA, språkutvecklande arbete, är ett systematiskt kvalitetsarbete som används i syfte att stärka pedagogiken på skolan och öka elevernas måluppfyllelse, med särskilt fokus på språkutveckling.

Kontinuerliga fortbildningsdagar hålls för att arbeta språkutvecklande, samt kollegialt lärande för att stärka ord och begrepp.

Lärarna på skolan genomför kursplaneringar i början av terminen och reviderar dem efter terminens slut. Denna process har visat sig vara effektiv och fungerar bra för verksamheten. När terminen är avslutad genomför lärarna även utvärderingar för varje kurs.

Genomgående utvärderingar visar på ett stort engagemang från lärarna.

3.2.2 Kommunfullmäktiges mål 7 Fler Arbogabor i arbete

Fler Arbogabor i arbete

Fler i arbete, sysselsättning, fler vägar in i arbete samt egen försörjning

Kommentar:

Riskerar att inte uppnås

Arbetslösheten ökar i hela landet. Antal beredskapstjänster på AME har minskat vilket innebär att färre personer från försörjningsstöd kan anställas. Flera gruppaktiviteter hölls på Jobbcenter under våren 2024 till

exempel enklare datoranvändning. Tre planeringshandläggare bistår Jobbcenter.

3.3 Strategiskt område Inspirerande organisation

3.3.1 Kommunfullmäktiges mål 8 En attraktiv arbetsgivare En attraktiv arbetsgivare

Medarbetare trivs och känner sig värdefull

Arboga kommun arbetar aktivt och strategiskt med kompetensförsörjning. Det handlar om att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla rätt kompetens i organisationen.

För att utveckla Arbogas attraktivitet och för att möta framtida demografiska utmaningar behöver alla arbetsgivare arbeta aktivt för en god och hållbar arbetsmiljö. I Arboga kommun finns tydliga värderingar och ett medarbetarskap som präglas av ansvar och respekt, där professionalism, mod och innovation är centrala ledord. En nyckelfaktor för detta är ett gott ledarskap som främjar en arbetsmiljö som präglas av tillit, arbetsglädje och delaktighet.

Kommentar:

På väg att uppnås

Flera gemensamma aktiviteter har anordnats såsom Afterwork, sommaravslutning, VFF kampen samt pulshöjande aktivitet. Verksamheterna har hälsoinspiratörer som ordnar aktiviteter.

Medarbetarna inom förvaltningen uppmanas att använda friskvårdspengen.

Specialistundersköterskor som blir klara till hösten kommer att erbjudas en anställning som specialistundersköterska inom vård och omsorg.

Samtliga medarbetare inom hemtjänsten har erbjudits att arbeta 100 %.

Projektanställningen gällande bemanningsassistent är genomförd med goda resultat och kommer att permanentas inom verksamheten för funktionsstöd för att avlasta enhetscheferna.

Stödpedagogernas uppdrag har förtydligats.

Samtliga enheter har arbetat med PUMI.

Inom individ- och familjeomsorgen är det en hög arbetsbelastning på enheten myndighet barn och familj och fler av personalen är stressade med risk för sjukskrivningar.

Kommunfullmäktiges mål 9 En långsiktig hållbar ekonomi

En långsiktig hållbar ekonomi

En långsiktig hållbar ekonomi innebär ordning och reda, en god ekonomi nu och i framtiden, ansvarsfullt och effektivt nyttjande av kommunens resurser.

Skattesatsen ska vara oförändrad. Kommunens kärnverksamhet och människors möjligheter till egen försörjning ska prioriteras.

Hållbar utveckling kräver smarta arbetssätt, medarbetare som mår bra, kommunikation, kvalitet, god service och tillgänglighet. Organisationen ska använda digital teknik som frigör resurser för att höja kvalitet inom andra områden. Det är viktigt att fortsätta arbeta för ständiga förbättringar i verksamheten för att uppnå ökad effektivitet.

Kommentar:

På väg att uppnås

Prognosen för 2024 visar på ett o resultat trots ökade placeringar gällande barn och unga inom individ- och familjeomsorgen samt ett underskott inom vård och omsorg både gällande särskilda boenden och hemtjänsten. Förvaltningen har vakant hållit tjänster samt varit restriktiva gällande inköp och deltagande på utbildningar för att uppnå en budget i balans.

Verksamheternas kostnader och budgetföljsamhet redovisas som en stående punkt på alla arbetsplatsträffar. Syftet är att medarbetare ska vara medvetna om kostnader i verksamheten för att ansvarsfullt och effektivt nyttja kommunens resurser.

Individ- och familjeomsorgen skapar tydliga uppdragsformuleringar med mätbara mål vilket leder till att utfallet av beviljade insatser blir mer kostnadseffektiva och klientnöjdheten ökar. Teamledare har genomfört kontinuerliga tjänste- och ärendegenomgångar med alla medarbetare för att säkerställa att det arbetas med rätt saker. FOAS, Familjeorienterat arbetssätt, har fortsatt under första delåret, arbetssättet innebär ett nära samarbete inom hela IFO kring insatser och utredningar för att spara på resurser och minska antal inblandade personer i klientärenden.

Inom vård och omsorg är en ny rutin fastslagen tillsammans med en checklista samt blankett för att upprätta handlingsplaner gällande ekonomi.

Arbetet har startat med att de vikarier som ej bedöms lämpliga efter 100 dagar har avslutats.

När det gäller införandet av digitala hjälpmedel så har läkemedelsautomater implementerats och succesivt kommer antalet utökas. Ett arbete pågår gällande implementering av tillsynskameror. På särskilda boendena har digitala läkemedelsskåp installerats. Insatsregistrering hos vårdtagare är i slutfasen. Ansökan om trygghetslarm går att göras digitalt och nu planeras även att boendestöd ska kunna ansökas digitalt.

4 Händelser av väsentlig betydelse

4.1.1 Vård och omsorg

Heltidsresan

SKR (Sveriges kommuner och regioner) och Kommunal driver ett utvecklingsprojekt mellan 2016–2024 där målet är att heltidsarbete ska bli norm inom välfärdens kvinnodominerade verksamheter.

Under 2024 arbetar samtliga enheter med att uppfylla målet, samtliga enheter har upprätta en implementeringsplan på hur arbetet ska bedrivas under 2024 och framåt i syfte att erbjuda samtliga medarbetare heltid. De arbetar även med att se över om arbetsuppgifter kan flyttas från arbetstoppar och i stället utföras på tider då tillgången på medarbetare är bättre.

Under våren 2024 startades ett samarbete mellan Trädgården och Strömsborg där de samplanerar resurstid. De har under fyra månader kunnat använda sig av varandras personal som skulle ha varit utöver i stället för att sätta in vikarier, detta medför både en ekonomisk vinst samt en kontinuitet för de boende.

Åspegeln, Götgården och Strandgården har även de kunnat tillgodose önskad sysselsättningsgrad enligt implementeringsplan.

Under våren har samtliga medarbetare inom hemtjänsten fått sina önskemål uppfyllda vad gäller önskad sysselsättningsgrad.

4.1.2 Hemtjänst

Trygghetslarm inom hemtjänsten

Arbetet har påbörjats med att byta ut trygghetslarmen inom hemtjänsten för att kunna möta nedsläckningen av 2G/3G-nätet.

Läkemedelsautomater

Det är 20 läkemedelsautomater i drift vilket ökar självständigheten hos vårdtagarna men också flexibiliteten i planeringen för besöken hos vårdtagarna.

Nya scheman

Nya schema har implementerats, vilket har påverkat medarbetarna positivt genom att de delade turerna är borttagna, overtiden har minskat då det inte finns några vakanta tjänster längre.

Vikarieträff

En vikarieträff har genomförts med kompetenshöjande insatser såsom dokumentation, hygien, förflyttning samt matlagning i syfte att stärka kvalitén.

Insatsregistrering

Insatsregistreringen har påbörjats och detta gör att det lätt kan läsas av hur mycket tid som medarbetaren har varit hos vårdtagaren.

Puckar i hemtjänstbilarna

Puckar har installerats i bilarna i syfte att kunna följa våra bilar för att se hur de används.

4.1.3 Hälsa- och sjukvårdsenheten

Ett nytt arbetssätt har implementerats på rehab, där rehabpersonalen arbetar med inkomna ärendena efter given prioriteringslista. Effekterna är bland annat att inkomna ärenden tas om hand snabbare. En utvärdering kommer att ske vid årets slut.

Sjuksköterskor som arbetar inom hemsjukvården observerar att inflödet av vårdtagare ökar i samband med implementeringen av god nära vård.

4.1.4 Särskilda boenden

Avveckling av Strandgården och öppnande av Solängen

Avveckling av Strandgården har påbörjats. Inför flytten av Strandgårdens verksamhet har det tillsatts en projektledare som även ska inneha rollen som Solängens enhetschef.

Samtliga vårdtagare har fått önskat vart de vill flytta, Solängen, Strömsborg alternativt eget boende med hemtjänstinsatser. Personalen har även de fått önskat sin framtida placering.

I samband med att Strandgården håller på att avvecklas har beslut tagits att inte ta in fler vårdtagare, förutom i undantagsfall. Detta har medfört att i dagsläget finns 13 lediga lägenheter. Detta innebär att det har uppkommit en övertalighet på personal. En personal har lånats ut till hemtjänsten och en personal har flyttats över till Strömsborg.

Solängen, beräknas stå till vård- och omsorgs förfogande under vecka 45. Innan vårdtagare flyttar in ska det iordningställas invändigt med inventarier. Solängen kommer bestå av 20 lägenheter ämnat till somatisk

inriktning samt 20 platser för korttids- och växelvård som flyttas från Strömsborg. Driften beräknas vara i gång fullt ut i början av december.

Åspegeln

Insatser har genomförts på Åspegeln för att stärka kvalitén för vårdtagare och dess anhöriga. Undersökningar har genomförts och det visar på mer nöjda anhöriga med tillgänglighet och bemötande i juni jämfört med januariundersökning

Under juli har Åspegelns ledning utökats med en enhetschef samtidigt som en administratör flyttas till Solängen.

Digitala läkemedelsskåp

Under första halvåret 2024 har samtliga särskilda boenden fått digitala läkemedelsskåp. Låsbara plåtskåp för läkemedelsavfall har också införskaffats för att begränsa åtkomsten.

Brukarråd och anhörigträffar

Två av fem särskilda boenden har implementerat brukarråd. Brukarråd syftar till att fånga upp vårdtagarnas synpunkter och önskemål för att enheten ska kunna förbättras och utvecklas. Samtliga enheter inom vård och omsorg har genomfört anhörigträffar under våren.

Hemtagningssteam ett steg närmare införandet av en god och nära vård

Den 1 juni 2023 startade hemtagningssteamet upp som ett projekt. Syftet med hemtagningssteamet är att personer vid utskrivning från sjukhus i större utsträckning kan gå direkt hem i stället för till korttidsenhet. Projektet kommer att pågå till den 31 dec 2024, därefter kommer en utvärdering att ske. Förhoppningen är att det ska visa på vinster både utifrån kvalitén på vården och ekonomiskt, vilket gör att hemtagningssteamet blir en permanent insats från 2025.

4.1.5 Verksamheten för funktionsstöd

Verksamhetssystemet Boet

På Schelinskagatans gruppbostad har verksamhetssystemet Boet införts hos medarbetarna. Med Boet får personalen all nödvändig information samlad på ett ställe så att de kan ge rätt stöd, på rätt sätt och vid rätt tillfälle. Under hösten ska även brukarna lära sig hur de kan använda verktyget för att bli mer inkluderade och självständiga i sin vardag.

Genomförandeplaner utifrån IBIC modellen

Verksamheten har arbetat med att alla brukare ska ha en aktuell genomförandeplan i nya verksamhetssystemet Life-Care som är skrivna utifrån modellen IBIC, individens behov i centrum, vilket är ett nytt arbetssätt för medarbetarna.

Hög arbetsbelastning

Utifrån chefernas arbetsmiljö med en hög arbetsbelastning kring bemanning och rekrytering har det projektanställts en bemanningsadministratör inom VFF. Projektet avslutas sista augusti men kommer att permanentas utifrån goda resultat.

4.1.6 Individ- och familjeomsorgen

Förebyggande insatser

Under första delen av 2024 har det satsats på tidiga insatser för att förebygga psykisk ohälsa hos barn, ungdomar och vuxna.

Verksamheten samarbetar med polis, hyresvärdar, regionen, förskola, skola och fritid- och kultur kring olika stödinsatser. Exempel på samverkan med andra aktörer i det förebyggande arbetet är Nybyholmsspåret - riktat till barn och deras föräldrar, Bostad Först - riktat till personer i hemlöshet. Ytterligare exempel på förebyggande insatser är socialtjänstens deltagande på BVC, gruppverksamhet för barn till skilda föräldrar, föräldraskapsstöd till utlandsfödda, familjerådgivning samt stödsamtal utan biståndsbeslut till vuxna som vill få hjälp med sitt alkoholdrickande.

Yrkesresan

Vidareutbildning av personal sker vid behov och verksamheten är med i Yrkesresan - en strukturerad introduktion och kontinuerlig kompetensutveckling för medarbetare och chefer inom socialtjänsten.

Hög arbetsbelastning

Under flera år har IFO barn och familj haft ett ökat inflöde av ärenden, vilket har lett till mycket hög arbetsbelastning. För att hantera situationen har en konsult anlitats som utredande socialsekreterare, en barnföljare har anställts på 50%, och en familjehemssekreterare har tillsvidareanställts. Personal från öppenvården, både teamledare och familjehandlare, har också fått stötta upp myndighetsdelen i olika arbetsuppgifter. Trots förstärkningen så är personalen trötta och utarbetade.

4.1.7 Arbete och vuxenutbildning

Ändrade förutsättning gällande tjänsten gräsklippning

Socialnämndens beslut om att öka åldern från 75 år till 80 år för att köpa tjänsten gräsklippning och snöskottning har lett till betydligt lägre arbetsbelastning och kvaliteten har därmed ökat.

Försörjningsstöd

Fler sjukskrivna som uppbär försörjningsstöd har kommit i gång med någon form av sysselsättning som kan leda till egen försörjning på sikt.

Utbetalt försörjningsstöd har ökat fram till 31 augusti i jämförelse med 2023. Ökningen beror på höjningen av riksnormen för ekonomiskt bistånd.

ISO certifiering

En omcertifiering har genomförts och enheten nådde kraven utan avvikelser vilket innebär en hög kvalitet i alla processer samt att verksamheten följer uppställda lagkrav.

Flyktningmottagning

Regeringen har bestämt att de som befunnit sig i Sverige inom ramen för massflyktningdirektivet ska nu ansöka om att folkbokföra sig i Sverige. Det är oklart hur många av dem som har egen försörjning än eller som kommer att ansöka om försörjningsstöd. Arboga samarbetar med Kungsör i denna fråga.

Vuxenutbildningen

Två språkcaféer har genomförts.

Studiebesök och övningar har genomförts för elever på SFI för att öka samhällskunskap och förhoppningsvis bidra till integration.

Yrkessvenska för vårdanställda har genomförts på plats ute i verksamheterna där de studerande arbetar.

SKUA, språkutvecklande arbete, fortsätter med stöd av skolans förstelärare och kommer att pågå under två år.

De fyra YH-utbildningarna startade upp med fulla klasser nu i augusti.

4.1.8 Central administration

Nya avtal gällande färdtjänst och riksfärdtjänst

Nya upphandlingar har gjorts gällande färdtjänst, riksfärdtjänst och resor till daglig verksamhet. Arboga taxi fick uppdraget att utföra färdtjänsten,

Riksfärdtjänsten Sverige fick uppdraget gällande riksfärdtjänst samt Viby buss gällande daglig verksamhet. Kostnaderna för de nya avtalen har ökat från 2020 med mellan 35–45 %. Avtalsperioden är 4 år.

5 Internkontroll

Fyra kontrollmoment har granskats och rapporterats till socialnämnden. Det finns inga avvikelser inom kontrollmomenten felaktiga delegeringar genomförs samt delegationsbeslut anmäls inom skälig tid. Gällande rättssäker dokumentation för individ- och familjeomsorgens myndighetsutövning gällande barn och familj så är sammantaget utredningarna av mycket god kvalitet och belyser på ett bra sätt barnens och ungdomarnas situation och behov. När det gäller individ- och familjeomsorgens myndighetsutövning gällande vuxen så är bedömningen att utvecklingsarbetet kring dokumentation under 2023 har fått en struktur som ger möjlighet att dokumentera rättssäkert.

6 Ekonomi

Ekonomi, tkr	Jan-aug 2023	Jan-aug 2024
Verksamhetens intäkter	81 108	76 021
Verksamhetens kostnader	350 597	367 346
Nettokostnad	269 489	291 325
Investeringsutgifter	862	397
Investeringsinkomster	0	0
Nettoinvesteringar	862	397

6.1 Driftredovisning

Verksamhet	Bokslut 2023	Budget 2024	Utfall jan- aug 2024	Prognos helår	Prognos- avvikelse mot budget (delår)	Prognos- avvikelse mot budget (tertia)
Socialnämnd	1 150	1 201	746	1 201	0	0
Gemensamt	10 303	11 194	6 858	10 594	600	200
Vård och Omsorg	217 368	242 910	163 404	245 110	-2 200	-2 200
Verksamheten för funktionsstöd	78 285	90 070	55 242	84 270	5 800	3 800
Individ och familjeomsorg	52 364	50 572	37 599	55 222	-4 650	-1 800
Arbete och vuxenutbildning	41 143	43 056	27 476	42 606	450	0
Summa	400 613	439 003	291 325	439 003	0	0

6.1.1 Vård och omsorg

Den ekonomiska trenden påverkar vård- och omsorg i högsta grad. Det ses över hur arbetet kan utvecklas mer kostnadseffektivt utifrån att socialtjänsten styr de beviljade besluten som vård och omsorg utför. Det kommer att behövas arbetas mer kring att säkra bemanningsekonomi. Framledes kommer det att finnas ett behov av att socialförvaltningen tillsammans med socialnämnden, ser över vad "skäliga levnadsvillkor" innebär för medborgare i Arboga kommun. I framtiden kommer verksamheten troligtvis inte kunna bedriva vård och omsorg med samma utbud som idag, utan här måste en översyn av vilket basutbud som ska erbjudas vår åldrande befolkning utifrån de ekonomiska ramarna.

Särskilda boenden

Personalkostnaderna har ökat på våra särskilda boenden och en del av det beror på ökade tjänstgöringsgrader hos personalen i ett led i heltidsresan samt att Strandgården som ska läggas ner, när det nya boendet öppnar, har minskade intäkter. Ett arbete pågår för att hitta arbetsätt vid införandet av heltidsresan.

Ett underskott på - 3 500 tkr beräknas på helår.

Hemtjänst

Verksamheten har en för liten tilldelad budget i förhållande till likvärdiga kommuner och kostnader för hemtjänsten. Fokus på behov kontra resurser sker löpande. En ökning med cirka 10 procent har skett sedan årsskiftet, vad gäller antal ärenden och beviljad tid.

Ett underskott på - 2 000 tkr beräknas på helår.

De verksamheter som prognostiseras med ett överskott är korttidsboendet samt att verksamheten fått ett prestationsbaserat statsbidrag.

Totalt prognostiserar vård och omsorg ett underskott på - 2 200 tkr.

6.1.2 Verksamheten för funktionsstöd

Verksamheten prognostiserade överskott beror på fler saker, dels har färre personer haft insatsen korttidsvistelse och därmed mycket färre dygn som ska verkställas vilket gör att bemanningen har minskats. Färre personer har haft insatsen personlig assistans. Inom boendena och daglig verksamhet har många medarbetare varit hemma för vård av barn eller sjukdom i olika perioder under året och det har varit svårt att få in vikarier vilket gör att personal har fått klara sig på lägre bemanning. Vid sjukdom har vissa tjänster valts att hållas vakanta.

Verksamheten prognostiserar ett överskott på 5 800 tkr.

6.1.3 Individ- och familjeomsorg

Verksamhetens prognostiserade underskott beror främst på de ökade placeringskostnaderna som verksamheten har för familjehemsplaceringar av barn och unga. 1 augusti var 42 barn familjehemsplacerade vilket kan jämföras med 27 familjehemsplacerade barn 1 januari. Av dessa placeringar är 13 barn placerade via konsultföretag vilket leder till en stor ökning av kostnaderna.

Budgetavvikelsen för familjehemsplacerade barn till och med augusti är - 3 480 tkr.

Åtgärder under första delen av året för att minska underskottet har varit att hålla ner andra kostnader för andra insatser samt se över personalbemanning vid sjukskrivningar och föräldraledigheter. Verksamheten har kunnat använt statsbidrag till utbildning och handledning av personal samt arbetat hushållsekonomiskt i alla beslut gällande kostnader i verksamheten.

I verksamhetens uppdrag ingår att fatta beslut om barns och vuxnas placeringsbehov utifrån bland annat missbruk, våld och brister i hemmet. Det är svårt att i förväg veta vilket behov av stöd som våra klienter har och vilka insatser, med medföljande kostnader, som bäst matchar deras behov. Under delåret har prognosen följt de ökade placeringskostnaderna.

Verksamheten prognostiserar ett underskott på - 4 650 tkr.

6.1.4 Arbete och vuxenutbildning Arbetsmarknadsenheten

Enheten har en del fördyrade kostnader bland annat ökade el- och vattenkostnader samt en transportbil som återkommande gått sönder. Ett nytt avtal håller på att upphandlas på transportbil men innan det är klart så har hyrbil varit nödvändigt. Kommunen får fortfarande intäkter för flyktingarna från Ukraina vilka är mer kostnaderna för de samma. Dessa intäkter täcker de ökade kostnaderna inom enheten.

Försörjningsstöd

Antalet hushåll på försörjningsstöd i juni 2024 är nästan lika som i juni 2023, fem färre hushåll. Normen höjdes med 8,7 % 1 januari 2024. Vakanta tjänster har bidrar till överskott mot budget och det prognostiseras ett överskott på 350 tkr.

Vuxenutbildningen

Stabil ekonomi. En inställd kursstart gällande underhållsingenjörer i januari har påverkat statsbidraget.

Verksamheten prognostiserar ett överskott på 450 tkr.

6.1.5 Gemensamt

Central administrations prognos för helår är ett överskott på 600 tkr gällande färdtjänst och riksfärdtjänst samt diverse kostnader.

6.2 Investeringsredovisning

Investeringsprojekt, tkr	Budget 2024	Utfall jan-aug 2024	Prognos helår	Prognos- avvikelse mot budget (delår)	Prognos- avvikelse mot budget (tertia)
Digitalisering	500	0	500	0	0
Verksamhetssystem IFO	1 466	368	1 466	0	0
Möbler VoO	400	0	400	0	0
Nya Hällbacken/Solängen VoO	2 500	29	2 500	0	0
Alphyddan LSS	300	0	0	300	0
Summa	5 166	397	4 866	300	0

Samtliga investeringsmedel beräknas att förbrukas under året med undantag av det som är till Alphyddan på 300 tkr. Dessa medel kommer inte att kunna förbrukas då planerad inflyttning är framflyttad till vecka 6, 2025.

7 Framtid

7.1.1 Vård och omsorg

Demografiska trenden- utvecklingen

Den demografiska trenden och utvecklingen påvisar att andelen äldre i Arboga ökar i relation till resten av befolkningen. Inom hemtjänsten har ett 60-tal vårdtagare diagnostiserats med demens. Fler platser kommer att behöva skapas i särskilda boenden, med fokus på vård för personer med kognitiv svikt.

Särskilt boende för äldre är en traditionell boendeform, som länge varit normen. Utifrån den demografiska utvecklingen bör det kunna erbjudas alternativt boende som tillåter de äldre att behålla sin självständighet och integritet samtidigt som de får tillgång till nödvändig vård och omsorg. Det finns flera skäl till att nya boendeformer behövs, såsom ökad individualisering. Många äldre önskar boenden som är anpassade efter deras specifika behov och önskemål. Det kan innebära flexiblare lösningar där man kan välja olika nivåer av vård och omsorg. Boendet bör främja social interaktion och aktivitet för att motverka isolering och ensamhet bland äldre. Det kan innebära gemensamma utrymmen för aktiviteter och mötesplatser för gemenskap. Ett sådant alternativt boende bör vara ett Trygghetsboende.

Som ett led i detta ses ett behov av att utöka hemtjänsten och Hälso- och sjukvårdsenheten så att verksamheten kan möta den åldrande befolkningens behov av insatser i hemmet.

Demensvården

Personer som insjuknar i demens ökar i takt med den demografiska utvecklingen. Det finns därför ett behov av att utveckla och arbeta förebyggande i ordinärt boende för att tidigt identifiera och utreda personer med symtom på demens. Detta för att tidigt kunna erbjuda insatser och möjliggöra att man kan bo kvar hemma så länge det är möjligt. Det finns även ett behov av att specialistutbildad personal inom demens som kan verka som stöd och handleda övrig personal som vårdar personer med demenssjukdom. Här ses behov av ett team som i verksamheten kan fungera som förebyggande, utredande och handledande. Teamet skulle bestå av sjuksköterskor, specialistundersköterskor och arbetsterapeut. Verksamheten önskar få en tilldelning i budget för att kunna skapa ett demensteam.

Avveckling av Strandgården

Processen för avveckling av Strandgården har inletts, vilket kräver noggrann planering och genomförande. Genom att involvera alla berörda parter och säkerställa en transparent och stödjande process, kommer denna förändring leda till en betydande förbättring av livskvaliteten för de äldre. Det är en investering i framtidens vård och omsorg. Verksamheten på Strandgården kommer att avslutas under 2024.

Hemtjänsten

En omorganisation kommer att ske under senhösten i samband med avvecklingen av Strandgården. Syftet är att verksamheten ska kunna möta det utökade behovet av vårdtagare som är i behov av stöd. Hemtjänsten planeras bestå av tre grupper i stället för nuvarande två grupper. En bilgrupp och två stadsgrupper, hemtjänstnatten kommer åter igen att ingå direkt under hemtjänsten. Arbete med att minimera antalet medarbetare som besöker en vårdtagare under en 14 dagarsperiod kommer med stor sannolikhet få effekt under 2025 utifrån omorganisationen. Som ett led i att uppfylla målet med att vara en attraktiv arbetsgivare kommer en ny enhetschef att rekryteras under senhösten. Planeringen kommer att ändras för att öka kontinuiteten för vårdtagarna. Schemat kommer att behövas göras om i samband med detta.

Särskild boende

De undersköterskor som fått kompetensutveckling inom hälso- och sjukvårdsuppgifter kommer, i samarbete med legitimerad personal, att utföra fler delegerade uppgifter.

Utifrån perspektivet attraktiv arbetsgivare kommer ledningen på Åspegeln att ändra form från 1 oktober. En konvertering av tjänst från administratör till enhetschef, vilket betyder att ledningsstrukturen på Åspegeln kommer att bestå av två enhetschefer, två arbetsledare och en administratör.

Trädgården och Strömsborg fortsätter att utveckla heltidsresan tillsammans genom att se över bemanningen och hur de ska använda resurstiden på bästa sätt, i syfte att minska användningen av vikarier via Bemanningseenheten.

Resursbrist gällande kompetensförsörjning

Trenden påvisar att andelen människor i arbetsför ålder minskar, vilket betyder att vård och omsorg redan nu och framledes kommer att få ökade utmaningar med kompetensförsörjningen. Vissa yrkeskategorier såsom tillgången på utbildade undersköterskor har minskat inom

socialförvaltningen. En handlingsplan för kompetensförsörjning har upprättades.

Differentiering av arbetsuppgifter

Ett arbete kommer att inledas för att kartlägga arbetsuppgifterna hos både legitimerad personal och omvårdspersonal. Syftet är att optimera användningen av resurser och kompetens. Resultatet förväntas ge en tydlig bild av vilka kompetenser som saknas, vilket kommer att ligga till grund för rekrytering av personal baserat på framtida behov

Den teknologisk utvecklingen

Med tanke på den rådande resursbristen inom kompetensförsörjningen måste nya arbetssätt utvecklas för att arbeta smartare med stöd av tekniken. Samtidigt sker teknikutvecklingen i en allt snabbare takt, vilket kan påverka kommunen både positivt och negativt, särskilt när det gäller den mänskliga kontakt som erbjuds våra medborgare. Idag erbjuder vård och omsorg ett antal läkemedelsautomater till vårdtagare som endast har beviljad insats för läkemedelsstöd. Hela vård- och omsorg behöver nu ta ett omtag och vidareutveckla arbetet kring det stöd som tekniken kan ge, både i nutid och i framtiden.

Digitalisering

Planering pågår för en uppstart av digital tillsyn inom hemtjänsten, både för att effektivisera arbetet och för att undvika att störa vårdtagarnas nattsömn vid tillsynsbesök under natten.

Arbeta förebyggande och utöka anhörigstödet

Enligt forskning är förebyggande arbete en framgångsfaktor för framtidens arbete med en åldrande befolkning. Det är dock viktigt att beakta de ekonomiska resurserna samt att se över vilka arbetssätt som leder till ett mervärde för de verksamheten är till för.

Ofrivillig ensamhet bland äldre

Socialstyrelsen har publicerat en vägledning för primärvården och äldreomsorgen med syfte att bland annat förhindra ofrivillig ensamhet bland äldre personer. I vägledningen framgår att en av de grupper som oftast upplever ofrivillig ensamhet är personer över 75 år.

En samverkan med föreningslivet i syfte att öka utbudet av aktiviteter för äldre har delvis påbörjats, men behöver utvecklas. Genom att ha ett nära samarbete med föreningslivet kan vård- och omsorg bidra till att skapa ett varierat utbud av aktiviteter och mötesplatser för äldre personer. Det

viktigaste är att aktiviteterna erbjuds i tillgängliga lokaler och att de finns i den äldres närhet för att underlätta deltagande.

Bemanningsenheten

Ett arbete behöver göras för att se över hur arbetet kan göras smartare med tekniken och då kunna använda bemanningsadministratörernas kompetens där den som mest behövs. Detta kommer att startas upp så snart kvalitetschefen är på plats. Vinsterna med att investera i Time Care bokningsassistent skulle inte bara ersätta fysisk helgtjänstgöring utan även säkerställa vikarieanskaffning alla tider på dygnet. Time Care bokningsassistent skulle frigöra tid för bemanningsadministratörerna att arbeta med rekrytering både för korttidsfrånvaro och sommarvikariat i form av annonsering, urval, intervjuer, referenstagning och placering.

En viktig åtgärd är att kommunen inför digital referenstagning. Även belastningsregistret behöver förenklas så att det blir den digitala varianten som ska användas i stället för att alla ska komma och visa upp ett papper. Dialog med HR-enheten behövs för att ett arbetssätt liknande BUF kan påbörjas under december 2024.

7.1.2 Verksamheten för funktionsstöd

Lokalfrågor

Lokalfrågor är en viktig del av framtidsplaneringen. Eftersom lokalerna för daglig verksamhet vid Ekvägen hyrs externt och verksamheten önskar nya, samlokaliserade och mer centralt belägna lokaler, behöver en lösning för detta hittas.

Byggandet av gruppboende vid Alphyddan pågår och beräknas stå klart vecka 6, år 2025.

Åkerbo gruppboende behöver då rustas upp och införa sprinklersystem innan det kan erbjudas boendeinsatser där.

Åbrinken som inte är fullvärdigt kommer att behöva läggas ner.

I planerna finns även att bygga ett SoL/LSS boende för att kunna ta hem de externa placeringar som finns och utöka antalet boendeplatser.

Brist på platser till våra servicebostäder föreligger och det behövs även skapa en servicebostad till för att undvika att betala särskild avgift. Båda servicebostäderna har åtta platser och de är fyllda. Tre personer står i kö till sådant boende i dagsläget.

7.1.3 Individ- och familjeomsorg Nya socialtjänstlagen

Den 1 juli 2025 planerar Regeringen att en ny socialtjänstlag ska träda i kraft. Syftet med lagändringen är att socialtjänsten ska bli mer förebyggande, jämställd och lättillgänglig än idag. Detta skulle sänka trösklarna och nå invånare tidigt innan problemen växt sig stora. Socialtjänsten ska också bli mer kunskapsbaserad och vila på forskning och beprövad erfarenhet.

En annan stor omställning är lagförslaget gällande Regionens övertagande av all behandling av skadligt bruk och beroende där ansvaret idag ligger hos kommunen. Samsjuklighetsutredningen har lämnat sitt slutbetänkande och förslagen föreslås träda i kraft i januari 2026. Ett arbete har påbörjats i projektform tillsammans med regionen med fokus på kartläggning av behov och inventering av resurser gällande beroendevården.

Personal- och kompetensförsörjning

Kommunen behöver också lösa utmaningarna med personal- och kompetensförsörjning, en ansträngd ekonomi, desinformation och unga som dras in i kriminalitet. Verksamheten behöver börja planera för denna omställning. En projektledare för omställningen till nya socialtjänstlagen har anställts av Individ- och familjeomsorgen men arbetar på uppdrag av alla verksamheter inom socialförvaltningen.

Hög arbetsbelastning

Verksamheten barn och familj har varit under högt tryck de senaste åren. Antalet orosanmälningar för barn och unga fortsätter att öka över tid. Nu märks också att behovet av insatser i form av öppenvård och externa placeringar för barn och unga ökar. Konsekvenserna för socialtjänsten blir både ökade kostnader och hög arbetsbelastning. Verksamheten har behov av att utöka med fler tjänster inom Barn och familj för att kunna säkerställa att handläggningen sker rättssäkert och att personalen får en god arbetsmiljö.

Förebyggande arbete

Det är också viktigt att verksamheten fortsätter att utvecklas för att kunna ta emot de vuxna, barn och familjer som är i behov av socialtjänstens insatser. Ett arbete pågår att effektivisera insatserna så att beviljad insats blir rätt insats och där utfallet blir att familjer och enskilda klarar sin livsföring utan inblandning av socialtjänsten. Även om det alltid kommer att finnas behov av att placera vuxna, barn och ungdomar i heldygnsvård så

finns det många fördelar med att satsa på kvalificerad öppenvård i närmiljön.

7.1.4 Arbete och vuxenutbildning

Den nya socialtjänstlagen, som träder i kraft 2025, kommer att ställa ännu högre krav gällande rätten till försörjningsstöd i form av sysselsättning. Verksamheterna idag har ingen lågröskelverksamhet eller möjlighet att utveckla en inom befintlig personal och budget men känner sig trygg med att många redan är helt eller delvis sysselsatta via AME.

Arbetsmarknadsenheten

Eftersom socialsekreterarna för försörjningsstöd nu är fulltaliga sedan i början av sommaren, kommer en planering för kommande aktiviteter vid Jobbcenter att ske under hösten. Alla ska fortsätta arbeta aktivt för att hålla budgeten och säkerställa rätt nivå av omsättning på våra anställningar. Taxan för uteservice tjänster till privatpersoner behöver höjas mer än uppräknigen för att matcha aktuella kostnader.

Försörjningsstöd

Fortsatt stärka arbetet gällande överväganden och formuleringar gällande barnrätts- och barnperspektivet vid beslut behövs. En rekrytering kommer att behöva ske då en socialsekreterare går i pension vid årsskiftet. Fortsätta att arbeta än intensivare med att få ut försörjningsstödstagare i någon form av aktivitet för att ta steg mot egen försörjning. Team Samverkan blir ett välkommet tillskott då även regionen, AF och FK är parter i den samverkan. Många av klienterna, drygt en tredjedel, är sjukskrivna och målgrupp för satsningen.

En ökning av antalet personer från Ukraina som folkbokför sig i kommunen kan leda till högre tryck på försörjningsstöd och minskade statliga intäkter för målgruppen. 2025 genomförs en gymnasiereform som även kommer att påverka vuxenutbildningen.

Vuxenutbildningen

Arbetet med SKUA, språkunderstödjande pedagogik fortsätter. Vuxenutbildningen har från och med höstterminen två förstelärare. Fortsatta satsningar på yrkessvenska för vårdanställda under hösten. Ytterligare aktiviteter för att stärka svenska språket och integrationen i form av till exempel studiebesök och språkcafé är inbokat. De fyra YH-utbildningarna startade upp med fulla klasser nu i augusti. Arbeta med att få starta ytterligare en YH-utbildning hösten 2025 fortskrider.

Processarbetet inför gymnasireformen 2025 pågår i samarbete med KAK. Några lärare ska genomgå en processledarutbildning för att kunna handleda sina kollegor.